

INO
Instituttet

3. Div 4te/17

116277

Fra Kristiania den 21. april 1917.
Generalstabens Efterretningskontor.

H e m m e l i g .

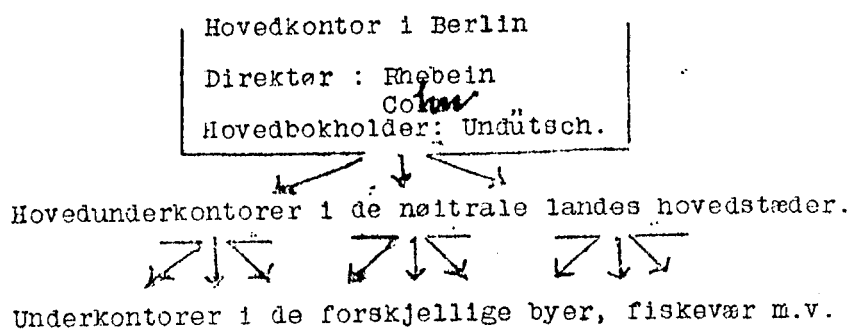
Generalstabens Efterretningskontor vil ikke und-
late at meddele følgende oplysninger angaaende organisationen av
tyskernes indkjøb her i landet.

Zentral - Einkauf - Gesellschaft. (Z.E.G.)

For at organisere og sikre tilførsler til Tyskland un-
der krigen er der oprettet et saakaldt Zentral-Einkauf-Gesellschaft
med hovedsæde i Berlin, forskjellige underkontorer i tyske byer
samt hovedunderkontorer i de nøitrale lande som Tyskland kan kom-
me i forbindelse med (Norge, Sverige, Danmark, Holland og Schweiz).

Opgaven er i de nøitrale lande at indkjøpe alt det Tysk-
land trenger og som de nøitrale kan skaffe f.eks. i Norge fiske-
produkter, i Sverige uld, faarekjøt etc. Da den tyske stat staar
bak sitter agenterne inde med ubegrensede pengemidler og desuten
med alle de fornødenheter som nu er saa viktige for ialfald de
skandinaviske lande som f.eks. kul, petroleum, ~~salt~~^{som}, sukker, garn,
tobak etc. For dem paa grund av sin forbindelse med Z.E.G. er
kommet paa den engelske "sorteliste", er det altsaa ikke saa far-
lig, for de faar sine fornødenheter fra Tyskland. Transporten av
de tyske varer til Skandinavien og de skandinaviske til Tyskland
foregaar hovedsagelig med tyske dampere som holder sig i norsk og
svensk territorialfarvand til de er i Østersjøen. Z.E.G-kontoret
maa betragtes som tysk statskontor og rekrutteres med folk der som
funktionærer ved kontoret utfører sin vernepligt. Til ledere i de
forskjellige byer er uttatt folk som er specialister i branchen.
(Tyskerne her i landet er alle fiskeforretningsmænd i fred enten
her eller i Tyskland).

Organisationen kan grafisk fremstilles saaledes:

Hovedkontoret i Berlin har forskjellige telegramadresser for de forskjellige underavdelinger, saaledes :

Zentralpersonel
Schues Zentraltransport
Zentralkauf
Zentralausfuhr
Zentralfische
Zentralfinanz
Zentralmerkur
Deutkauf

For organisationen av den norske avdeling (forsaavidt man har ./. kjendskap til den) følger vedlagt en grafisk oversikt, hvortil henvises.

Naar Generalstaben har tat op nærværende sak er det fordi man har grund til at tro at Z.E.G-kontoret eller dets forskjellige funktionærer ved siden av den "officielle" virksomhet ogsaa befatter sig med handels- og anden spionering. Da de forskjellige underkontorer er beliggende i vore viktigste handelsbyer paa Vestlandet og i de nordlige landsdele vil der være let anledning til saadan spionering.

INO
Instituttet

Av den i Kristiania censurerte telegramkorrespondance har man ikke fundet noget mistænkelig i denne retning, men agenternes meddelelser maa kontrolleres paa afsendelsesstedet, idet man maa undersøge om det er sandsynlig telegrammernes meddelelser er overensstemmende med de faktiske forhold. Det bør i den anledning være et intimt samarbeide mellem de lokale stedlige myndigheter. (Eksempelvis mellem telegraf-, politi-, told-, lods- og de militære myndigheter.

Agentorne kan tænkes at ha direkte forbindelse med de tyske u-baater utenfor kysten. Muligens kan u-baaterne - særlig i de nordlige landsdole - bli forsynt med petroleum, olje m.v. av de kvanta som de tyske skibe medfører fra Tyskland.

Paa en maate utskilt fra og parallelt med Z.E.G-kontorets virksomhet drives transforretninger her i landet for tyskernes regning.

Chef for denne gren er konsul Hinsch (telegraf-adresse Tranhinsch) - tidligere i Sandefjord.

Ogsaa her er en række underkontorer eller agenter, særlig i Nord-Norge. Delvis forekommer de samme navne som under Z.E.G. virksomhet; og det er ofte vanskelig at holde de to grene ut fra hinanden.

Foruten de til Z.E.G. og Tranhinsch benyttede direkte forbindelser synes der ogsaa at eksistere en anden gren av tysk forretningsvirksomhet i Kirkenes i Sydvaranger, nemlig ved en tysker Abraham.

Denne har ogsaa forbindelse med Z.E.G.-virksomheten, hvorfra han faar enkelte varer, men synes nærmest at sortere under en svensk filial ved Arnfred i Stockholm.

Et tablaa over denne organisation følger

./. vedlagt.

g
ret
som
i de
en.
enten

I forbindelse med ovenstaaende vil man ikke undlate at meddele enkelte biografiske data :

1. Overdirektør Raschein - som sensommers 1915 var paa inspektionsreise til Norge, da zeg-kontoret startedes i Norge - omtales som en mindre end middelshøi person, vistnok Berliner.
- 1^b Hovedbokholder Undütsch - var i Kr.sund N. første halvdel febr. 1917 - høi, brunt (sort) haar, haremund. Ikke likt av sine tyske kolleger, meget rødd paa sjøen. Berliner eller Stettiner.
2. Direkteur Werner-Astheimer, liten, spædlemmet, glatbarbert, omkring 42 aar gammel. Hamburger, har i længere tid bodd paa Grand Hotel i Kristiania. Var til at begynde med tysk representant i Kr.sund, senere i Trondhjem, nu i Kristiania. Hustru og 2 barn i Hamburg. Har en bror som er kap.leutn. i den tyske marine.
3. Kaptein Lübke, stor, bredskuldret, (mørk mustasje) omkring 50 aar, Hamburger, er de tyske koffardiskibes (i Norge) "admiral", varetar deres interesse i norske farvand, besørger skibenes fordeling til laste- og losseplassene, lastens assurance m.v. tidligere passagerskipsfører Tyskland-Vest Amerika. Han gjør et arrogant og paagaaende indtryk. Gift, hans hustru følger ham endel paa reisene i Norge. Hovedstation i Kristiania sammen med Astheimer.
4. Braun, tysk representant i Haugesund, høi, glatraket, litt engelsk utseende. Omtr. 40 aar. Danziger. Gift, hans hustru følger ham i Norge. Parret omtales av tyskeren Jorck (se nedenfor) som usympatisk, ansees begge (mand og hustru) som avgjorte handelsspioner, kanskje mest til personlig fordel, Braun har nemlig i fredstid fisk- og sildeforretning i Danzig (?). Blev paa grund av mistanke for handelsspionage overfor P & L's ^x/forretning i Kristiansund av dennes indehaver (som altsaa ogsaa er direktør i zeg.) besørget forflyttet (til Haugesund). Braun gjør paa mig indtryk av at være glad ~~for sin egen virksomhet~~.
5. Jorck, tysk representant i Kristiansund N., middelshøi, brun mustasje, spædlemmet, ubetydelig haltende (etter overanstrengelse i krigen paa Østfronten), 39 aar gammel, Danziger. Ugift. En svoger er admiral, en bror kapt.leutnant og en bror landoff ^x/forretning i Kristiansund.

Gjør et meget godt og ærlig inntryk. Meget engelskvenlig, forretningsforbindelser (i risk) i fredstid med Skotland. (Grand Hotel, Kr.sund N.)

6. Kaptein Neppe Schmith, middelshøi, hvitt helskjæg, omtr. 60 aar gammel, Hamburger (?). Gift, Hans hustru bor i Hamburg. I fred dampskibsfører. Han har med kontorets kul-, losse- og lasteaffærer at gjøre i Kr.sund, færdes derfor meget ombord i de tyske dampskiber, som anløper havnen. (Grand Hotel, Kristiansund N.)
7. Frøken L. Sierner, middelshøi, spinkel, 19 aar, Berliner, skrivemaskindame paa zegkontoret i Kr.sund. Bor paa Nordlandet.
8. Skredder Lewenstein, meget liten, jøde, 49 aar gml., Berliner, bokholder paa zegkontoret i Kr.sund. Bor paa Nordlandet.
9. R. Priper, sildeopkjøper, høi, tyk, blek, sort mustasje, 45 - 50 aar. Har vistnok ingen forbindelse med zegkontoret. Oppholder sig delvis i Bergen - Aalesund - Kr.sund - medførende d/s "Trafik".
10. Jørgensen, Hans Erik, født i Hamburg, tysk statsborger, tysk representant i Bodø (før i Tr.hjem). Hans forældre har vistnok i tidligere dage bodd i Bergen, middelshøi, tykfaldende, brunrøtt haar, mustasjer. Hans hustru følger ham meget i Norge, han er omtrent 35 aar.
11. Frk. Jørgensen, søster av forannævnte, høi, tynd, mørk, omtr. 37 aar. Sekretær ved Bodøkontoret (tidl. i Trondhjem.)
12. Alnoraun, Hans, tysk ?, p.t. statsborgerretsløs, hjemmehørende paa Nordstrand pr. Kristiania, saavidt vites gift med en norsk skibsfører Gulliksens datter.
13. Posti, kvæn, saavidt erindres tidligere længere tid handelsbetjent hos Nissen, Hammerfest. Begyndte for nogen tid siden egen forretning i Alten, hvor det saavidt vites brændte for ham, hvorefter han senere er kommet tilbake til Hammerfest.
14. Jebens, tysk født, tysk konsul paa Tromsø, hvor han har været bosat i aarrække, drev indtil nylig derværende glasmagasin m.m. - nu overtat av hans 2 sønner.

INO
Instituttet

6

15. Hofseth, antagelig menes Arnt Hofseth, mangeaarig fiske-
specialist og sidst i firmaet Thv. Berg A/S Narvik, hvor
han sluttete for ca. 1 aars tid siden.
16. Mudtwalcker, Heinrich Carl, født 8/5 1880 i Tyskland,
udygtig militær-tjeneste.

Nr. 2 og 10 taler flytende norsk,
" 11 og 9 " meget godt "
" 2,3 og 6 " flytende engelsk
" 5 " meget godt engelsk

Nærværende skrivelse bedes gennem distrikts-
kommandoene meddelt de lokale myndigheter paa de paa vedher-
tede tablaa anførte steder langs kysten.

J. Hoffmann

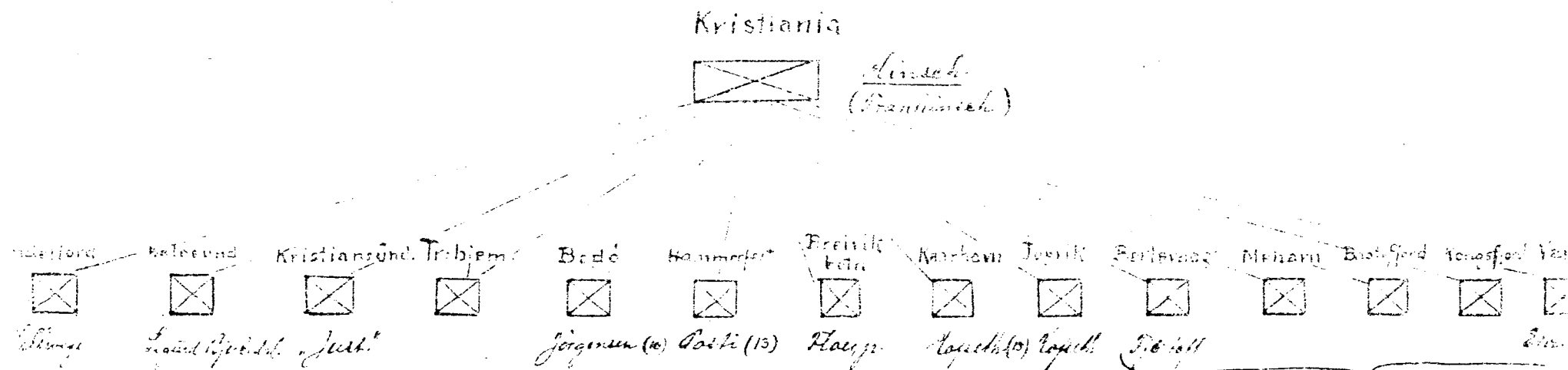
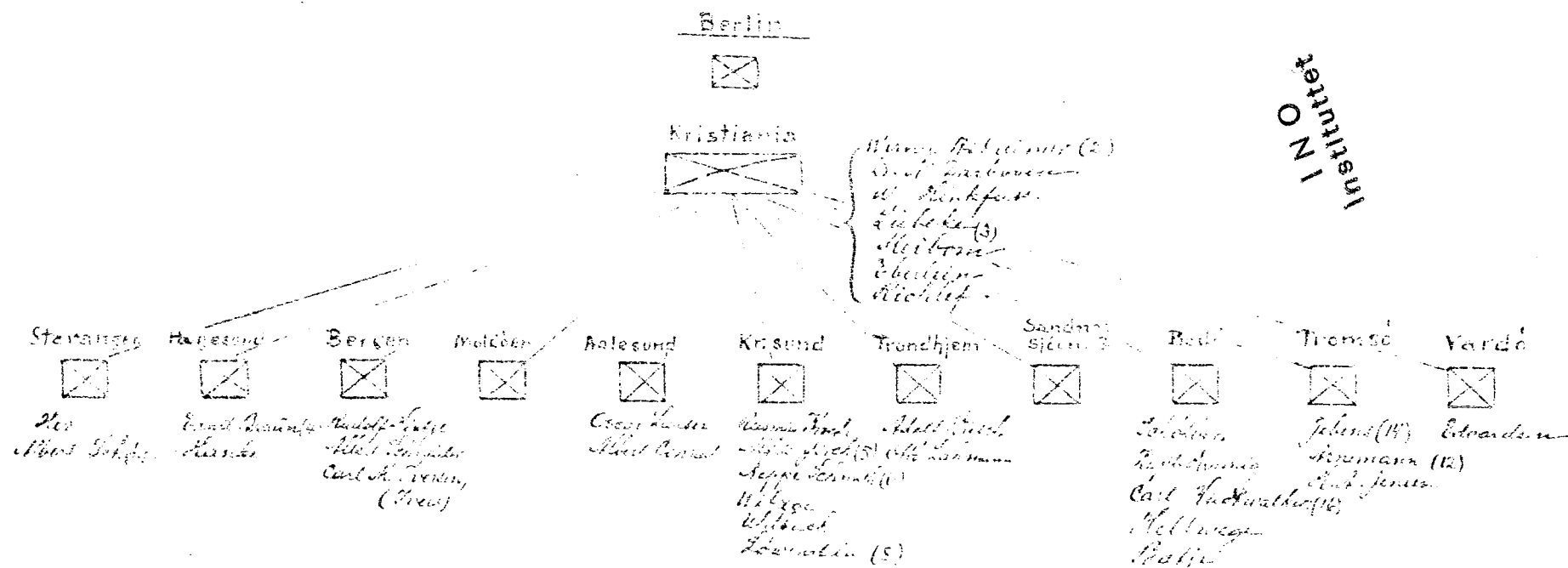
Richard Munthe-Kaas

INO
Instituttet

t
om
e
n

ig
ret
som
l de
n.
nten

IN O
Instruere

Le ved enkelte navne tilføide nummer referer sig til de paa side 4
angivne biografiske data.

Følgende direkte under Geir Larsen
Kongsund.